

Ärende: 42/00.01.02/2022

Begäran om utlåtande om Västra Nylands välfärdsområdes strategiförslag

Lausunnonantajan lausunto

Hur skulle ni bedöma kompatibiliteten mellan strategin för er organisation och strategiförslaget för välfärdsområdet?

Ingås strategi, som bygger på samhörighet, jämlikhet, tvåspråkighet, mod, bildning och närheten till havet, ligger väl i linje med strategiförslagets värdegrund, principerna för ordnandet av tjänster och förändringslöftena. Förslagets betoning på platsbaserad likvärdighet och åtagandet att tillhandahålla svenskspråkiga tjänster stöder Ingås tvåspråkiga och skärgårdspräglade verksamhetsmiljö.

Samtidigt vill kommunen lyfta en oro: den otillräckliga finansieringen, som inte täcker höjd servicenivå eller fullt införande av ny teknologi, kan i praktiken urholka löftet om platsbaserade tjänster, om kostnadseffektivitet tolkas alltför snävt genom genomsnitt. Här bör förslagets egen linje "samma lösningar passar inte alla" förankras tydligt i organiseringen av service på kommunnivå.

Hur skulle ni kommentera rollen av samarbetet mellan den organisation ni representerar och välfärdsområdet i välfärdsområdets strategiförslag?

Kommunerna framställs som primära partner inom det förebyggande arbetet, barns och ungas välmående, sysselsättning, integration samt beredskap. Men hur samarbetet ska förverkligas beskrivs ännu på en övergripande nivå. Kommunen önskar att detta konkretiseras i samband med strategins genomförande. Dessutom är det viktigt för Ingå att samarbetet sker inom ramen för de lagstadgade uppgifterna och inte på ett sätt som för över extra kostnader på den andra parten.

Målet i strategiförslaget om mer kundorienterade och smidigare kundresor är värt att stödja. I utkastet betonas betydelsen av ett kundorienterat och tillgängligt servicesystem, genom vilket man strävar efter att säkerställa tjänsternas smidighet och genomslag. En återkommande utmaning är att kunden inte alltid vet vem som ansvarar för tjänsten välfärdsområdet, kommunen, HUS eller någon annan. Ingå kommun ser detta som en viktig gemensam utvecklingsfråga. I den nuvarande ansvarsfördelningen mellan organisationerna uppstår flera oklarheter. Vissa stödfunktioner, såsom tidigt stöd och läkemedelsbehandling inom skola och småbarnspedagogik, faller mellan stolarna då varken välfärdsområdet eller bildningstjänsterna ser dem som sitt direkta ansvar. Detta skapar gråzoner som kräver tydlig samordning och ansvarsfördelning.

Att beskriva kundresorna är viktigt, men det är avgörande att säkerställa att resorna inte begränsas till enbart välfärdsområdets interna helhet. Om så sker finns en risk att tjänsternas genomslag stannar inom den regionala organisationen.

Målet i strategiförslaget om att samordna klient- och patientuppgifter är väl motiverat. Däremot förbises den informationsöverföring som sker i gränssnittet mellan välfärdsområdet och kommunerna. Gemensamma kunduppgifter måste vara tillgängliga också i dessa gränssnitt för att garantera kunden en sömlös och smidig övergång från välfärdsområdets tjänster till de tjänster som kommunen erbjuder.

Ett praktiskt exempel är styrningen till livsstils- och motionsrådgivning, där en fungerande informationsöverföring i gränssnittet är en förutsättning för en lyckad serviceprocess och för ett heltäckande stöd för kundens välmående.

Därtill upplever kommunen att välfärdsområdet i hög grad styr riktningen, medan kommunen som en betydligt mindre organisation försöker betona att vissa krav och förväntningar inte kan uppfyllas med de resurser som står till förfogande. Ett konkret exempel är ansvaret för sommarverksamhet för barn med behov av specialomsorg enligt lagen om handikappservice, vilket kommunen har begränsade möjligheter att genomföra utan tydligare stöd, samarbete och transportlösningar.

Ni kan, om ni vill, kommentera de olika delarna av den strategiska samarbetet mellan er organisation och välfärdsområdet mer i detalj.

Ingå kommun har inget att anmärka i denna fråga.

Vad mer skulle ni vilja kommentera eller fråga angående utkastet till strategin för välfärdsområdet?

Ingå kommun ser positivt på mångproducentmodellen som ett verktyg för organisering av servicen, speciellt om man lyckas förverkliga modellen genom att dra nytta av både aktiva föreningar och lokala företag. Kommun vill dock understryka att detta inte får stå i konflikt med ekonomiska anpassningsåtgärder. Till exempel år 2024 fattades beslut om att begränsa användningen av köp- och servicesedlar, vilket i praktiken kan bromsa den marknadsutveckling som strategiförslaget lovar att främja.

Ingå kommun upplever att utkastet är strukturellt tydligare än tidigare och bättre styr mot genomförande. Kommunen ser det som positivt att husläkarmodellen lyfts fram som en konkret utvecklingsåtgärd. Kommunen vill dock ställa frågan hur löftet "En husläkare för alla" ska kunna uppfyllas i små kommuner: vilken grad av närvaro avses, vilka språkkrav gäller och hur säkerställs tillgången på exempelvis närhälsostationer?

Nilsson Johan
Ingå kommun

